

sa gola de fer presa d'un d'ells, però llavors se'n va, amb gravetat, sense ocupar-se'n més, i deixant s'esbart que jugatetja», Arx. Lluís Salvador (p. 122); «—Una dotzena de polps —digué es gegant—. Ets bo a portar-me'ls? —No una, dos, si voleu —oferí en Toniet. Es gegant babeïava i es llepava es morros de gola, diguent: —Idò, tracte fet», JnCastelló (*Rond. Eiv.*, 46).

Fosc com gola de llop, comparació tan estereotipada que sovint l'abreugem: «mos ulls lliscavan sens voler fins al cancell, qu'ovirava a baix, *com gola de llop*», (*Notes de c.*, 192). *Nus de gola de llop* (terme de pescadors?), Fontserè (add. al *DOrt.*, c. 1925). «*Les goles* són una corona de suros que forma la vora de la xarxa de pescar», Sant Pol de Mar (1934), *L'Escala* (1937). *Goles (de l'avenc o de la timba)* sentiment de vertigen del qui s'hi aboca: «posat de boca-terrosa per no agafar goles, trayent el cap pel tall de la cinglera, comensí a cridar, fent corn ab les mans», MrnVayreda (*Puny*, xxii, 321, 249), i veg. la cita de Collell en *AlcM*, § 3.

DERIV.: *Golar* [Belv., Lab.; *AlcM*; Amades, *BDC* xix, 150]. *Golada* [*BDC* xvi, 12; xix, 150]. *Golassa*: «La *golaça* toy l'ànima, e per consegüent a l'home, la vergonya», Eiximenis (*Terç* III, 170.22); «frenetiquea, / ira, bravea, / folla furor, / d'alè pudor / tens, de *golaça* / ---», JRoig (*Spill*, 12111). *Golater* [*S*, xv, *DAG*.]; *golateria* «alguns ribalts celerats, qui són sans e forts, e no volen treballar; e fingem-se contrets --- e per aquesta via tolen e sostraen les almoines --- e pus, entre si mateix, de açò que han ajustat, tenen-ne *golateries* e tafureries e ribalderies, entre si mateix, en les tavernes e on se volen», Eiximenis (*Regiment*, *NCl*. xiii, 127.21). *Golatejar*: «dix Sèneca que hom golafré --- bèstia era reputat, pus que per gola perdia l'ententiment e, no contrastant açò, encara volia *golatejar*», Eiximenis (*Terç*, *NCl*. III, 177.22), «peresa --- diu ell --- ensenya als pararosos *golatejar*; e sots spècia de caritat, tostemps procura a la carn carnals consolacions», id. (*Dones*, 153); «aquell poble no tenien manera en lo menjar --- no-y volc anar en aquells primés dies de *golatejar*», StVicentF (*Quar.*, 235.146).

Golatxada. *Golea*. *Golejar*. *Goler*, l'antic guardià de la Gola de l'Ebre, a. 1340 (veg. supra). «*Golers* són uns aucells que van sempre a s'aguait de ses gavines; i, quan n'atalaien una que ha fet pesca, l'em-paiten i la persegueixen fins que, cansada, amolla es seu peix; i llavors es bergants són amants a copsarlo», JRuyra (*Pinya de Rosa* II, 181; *O. C.*, p. 280).

+*Golera*: «la piel que cuelga del cuello de muchos animales», Àneu (Pol, 20) (entenc 'barballera'). *Goleró a)* 'peça d'armadura': «capità pot pendre algunes armes si li fallen --- ço és entendre coltell e cuyraces o capell de ferre o *goleró* o altres armadures», *Consolat*, cap. 329; *b)* 'gorga': Lacav.; ribag.: «una refolga és una trulla del riu; fa *golerón* i fa remolí: si uno se colasse en el covon, allí que se quedaria», Roda d'Isàvena (1957); alac.: «en el barranc hi ha el Racó de ---, en unes cadolles, que ha-hi uns *azgoleróns*, i ha-hi un cristall que ---», Petrer (1963); *c)* 'pas obert en un cin-

gle', tort. (*DAG*): «una roca entravessada que forma com un *goleró*: ample de dalt, i de baix, estret com gronsa de molí», maestr. (Sorita, 1961), «mal vent si triguen massa / que al *goleró* no hi escau bé la nit», Sagarra (*Comte Arnau*, p. 159); *d)* 'la part de la xarxa més estreta, que dona entrada al còp', *L'Escala* (el que a Sant Pol en diuen *el coll*), 1937; *goleró* (alguns *gualeró*) 'forat en forma d'embut per on l'anguila se *hòla* o fica en la moneta, o en el mornell', Palmar de l'Albufera, 1962.

Golès, avui mall. (*golés*) i men., 'el punt on s'ajunten els espatllons d'una cavalcadura': «lo cavall deu haver --- los pits amples e axits per afora, e redons, ab canal al mig; lo *golès* ample, mostrant lo departiment de les spatles, e lo sellar o dós curt e pla ---», en la Manescalia del S. xv de la B. N. P., ms. 215, fº 11v (sembla ser un text identificable amb el *Flos Medic.* de la B. Univ. del qual cita part d'aquestes paraules *AlcM*). *Esgolessar*. *Golesc*.

Golet ross. «petit bassin formé par un torrent», Jampy (*Lliris* --- *Canigó*, gloss.: «dins un *golet* més quiet se reposa / l'ona antes de se tornar estimbar», ib., p. 52); mot també gascò: 'escanyall d'un torrent muntanyenc' aran. (sobretot com a genèric toponímic, particularment *gulét* en les canals damunt Viella; bearn. *goulet* i *angoulet* (Palay); hi ha un mas *Le Goulet* a Aleu (Coserans, Arieja), i en el Gavaldà una *Montagne du Goulet* en el districte de Mende (mapa militar 1:100.000); i fr. *goulet* que havia estat usat per Montaigne (I, cap. 10, ed. *Belles Lettres*, p. 50), autor tan ple de gasconismes, però avui no es considera tal en francès ('forat d'entrada', *Dict. Gén.*); *GOLETA* (veg.) és mot independent (llevat potser l'acc. 3 d'*AlcM*); *goletada*.

Goliard [Llull] 'home dissolt', pres del b. ll. gal·licà *goliardus*, degut a un encreuament del b. ll. *Golias* 'el dimoni', pròpiament 'el gegant Goliat', amb *GULA* 'golosia': els goliards formaren una espècie de secta internacional de clergues vagants i de mals costums [fr. ant. *gouliart*, S. XIII, cast. i it. *goliardo*, S. XIV], que es deien o es deixaven dir *gens Goliae*, *família Goliae*, en escriptors del S. IX i XIII: 1 «lo canonge --- passava davant una taverna on avia ajustats gran re de tafurs e de *gulliards* e de arlots, los quals beven en la taverna; e cantaven e ballaven, e sonaven struments; lo canonge entrà --- e dix estes cobles de Nostra Dona ---», Llull (*Blanq.* II, 115.11); «ara per la major part són dolents e malastrucs de cap a peus, en tan que mills aparen bandés e vinyògols e *goliards* e follars e gent de força, que no ciutadans de Roma». «pensa's que tot hom sia orb, e que negú no veja sa viltat, e sa glotonia e sa falsia, com tot hom lo conega e l'ingua per un gran *goliart*», «ball a vegades ab los meus *goliards*», Eiximenis (*Regiment*, *NCl.*, 47.28; *Terç*, *NCl*. III, 209.30; *Terç*, *NCl*. vi, 54). *Goliarderia*.

Golós [Llull]: «Ne la bona donzella / estiga ociosa, / car d'ociositat, / torne-s luxuri<os>a; / ne ja nullo persona, / <ne donzella> *golosa*, / <en lo món, no> fo casta, / ne <femna> pereosa», poema